

مجالس رمضانی

۲۶

مجلس بیست و ششم

دربارهٔ اسباب دوزخی شدن

علامه محمد بن صالح العثیمین رحمہ اللہ

ترجمہ: دکتر جمشید رخسانی

مرکز مطالعات متین

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مجلس بیست و ششم: دربارهٔ اسباب دوزخی شدن

حمد و ستایش شایستهٔ خداوند قوی و قدرتمند است، خداوند غالب و شکست ناپذیر. آنکه کوچکترین صداها از شنوایی از مخفی نمی‌ماند، و حتی حرکات جنین در شکم مادرش از چشم او پنهان نیست. بزرگترین پادشاهان در مقابل عظمت او خوار و ذلیل هستند، و حيله و فریب فریبکاران در مقابل او باطل می‌شود، و قضا و قدر او بر گناهکاران جاری می‌شود، و اختیار او بر اختیار مردمان سبقت گرفته است، پس اینان اهل بهشت هستند و آنان اهل دوزخ، و این قضا و قدر خداوند قبل از خلقت آنان است، و اگر این تقسیم نمی‌بود سعی

و تلاش کوشش کنندگان باطل می‌شد، و اهل ایمان از اهل کفر شناخته نمی‌شدند، و اهل شک از اهل یقین شناخته نمی‌شدند، و اگر این تقسیم نمی بود جهنم از مجرمین پر نمی شد. خداوند می‌فرماید: **وَلَوْ شِئْنَا لَآتَيْنَا كُلَّ نَفْسٍ هُدَاهَا وَلَكِنْ حَقَّ الْقَوْلُ مِنِّي لَأَمْلَأَنَّ جَهَنَّمَ مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ** [السجدة: ۱۳] (و اگر می‌خواستیم، هر آینه به هر انسانی هدایتش را عطا می‌کردیم، ولی سخن من حق شد که: همانا جهنم را از جن و انس همگی پر خواهم کرد). این - ای برادر من - حکمت الهی است و خداوند حکیم‌ترین حاکمان است.

خداوند را سپاس می‌گویم سپاس شکرگزاران، و از او کمک صبر کنندگان را می‌طلبم، و به او از عذاب خوارکننده پناه می‌برم. هیچ معبود به حق جز او نیست، و شهادت می‌دهم که محمد بنده و فرستادهٔ اختیار شده و امین اوست. درود و سلام خداوند بر او و بریار

گرامی اش اولین ایمان آورنده به او از مردان، و بر عمر آن شخص قوی که در مورد امر خداوند هیچ ملایمتی نداشت، و بر عثمان همسر دو دختر رسول الله صلی الله علیه وسلم و بهترین یار آنها، و بر علی که دریای علم بود، و بر همهٔ خاندان پاک و مطهر ایشان، و بر همهٔ اصحاب پاک ایشان، و بر کسانی که به نیکی از آنها تا روز قیامت پیروی کنند.

برادران و خواهران: بدانید که داخل شدن به آتش دوزخ اسبابی دارد که خداوند متعال در کتابش و بر زبان پیامبرش محمد صلی الله علیه وسلم بیان کرده است، تا مردم از آنها بر حذر باشند، و این اسباب بر دو قسمت است:

قسمت اول: اسبابی که باعث کفر صاحب آن می‌شود، و باعث می‌شود که جاودان در آتش بماند.

قسمت دوم: اسبابی که باعث فاسق شدن صاحب آن می‌شود، و باعث دخول او به آتش جهنم می‌شود ولی جاودان در آن نمی‌ماند.

اما اسباب قسمت اول را بیان می‌کنیم که هفت سبب هستند:

سبب اول: شرک به خداوند، و آن این است که در ربوبیت یا الوهیت یا صفات خداوند برای او شریکی قائل شوی.

پس هر کس اعتقاد داشته باشد که خالق مستقل یا مشترک با خداوند وجود دارد، یا اینکه اعتقاد داشته باشد که معبودی غیر از الله مستحق عبادت است، یا اینکه بعضی از انواع عبادات را که فقط باید برای خداوند انجام شود برای دیگران انجام دهد، یا اینکه اعتقاد داشته باشد که کسی در علم و قدرت و عظمت و امثال آن مانند خداوند متعال است پس به تحقیق به شرک اکبر افتاده است، و مستحق است که جاودان در آتش دوزخ بماند. خداوند می‌فرماید:

إِنَّهُ مَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدْ حَرَّمَ اللَّهُ عَلَيْهِ الْجَنَّةَ وَمَأْوَاهُ النَّارُ وَمَا

لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنْصَارٍ [المائدة: ۷۲] (همانا کسی که به الله شرک ورزد، قطعاً الله بهشت را بر او حرام کرده و جایگاه او آتش است، و برای ستمگران هیچ یآوری نخواهد بود).

سبب دوم: کفر آوردن به خداوند متعال یا فرشتگانش یا کتبش یا پیامبرانش یا روز قیامت یا قضا و قدرش.

هرکس چیزی از این ها را تکذیب یا انکار کند یا در آن شک کند، او کافر است و جاودان در آتش دوزخ می ماند. خداوند می فرماید: **إِنَّ الَّذِينَ يَكْفُرُونَ بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ وَيُرِيدُونَ أَنْ يُفَرِّقُوا بَيْنَ اللَّهِ وَرُسُلِهِ وَيَقُولُونَ نُؤْمِنُ بِبَعْضٍ وَنَكْفُرُ بِبَعْضٍ وَيُرِيدُونَ أَنْ يَتَّخِذُوا بَيْنَ ذَلِكَ سَبِيلًا * أُولَٰئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ حَقًّا وَأَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا مُهِينًا** [النساء: ۱۵۰-۱۵۱]

(بی گمان کسانی که به الله و پیامبرانش کفر می ورزند و می خواهند میان الله و پیامبرانش جدایی بیفکنند و می گویند: به برخی ایمان داریم و برخی را انکار می کنیم و می خواهند در این میان

راهی برگزینند، آنان در حقیقت همان کافرانِ واقعی‌اند، و ما برای کافران عذابی خوارکننده آماده کرده‌ایم). و همچنین می‌فرماید: **إِنَّ**

اللَّهَ لَعَنَ الْكَافِرِينَ وَأَعَدَّ لَهُمْ سَعِيرًا * خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا لَا يَجِدُونَ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا * يَوْمَ تُقَلَّبُ وُجُوهُهُمْ فِي النَّارِ يَقُولُونَ يَا لَيْتَنَا أَطَعْنَا اللَّهَ وَأَطَعْنَا الرَّسُولَ * وَقَالُوا رَبَّنَا إِنَّا أَطَعْنَا سَادَتَنَا وَكُبَرَاءَنَا فَأَضَلُّونَا السَّبِيلَ * رَبَّنَا آتِهِمْ ضِعْفَيْنِ مِنَ الْعَذَابِ وَالْعَنَهُمُ لَعْنًا كَبِيرًا {الأحزاب: ۶۴-۶۸}

(بی‌گمان الله کافران را لعنت کرده و برای آنان آتش فروزانی آماده ساخته است، جاودانه در آن خواهند ماند، نه یابوری خواهند یافت و نه مددکاری، روزی که چهره‌هایشان در آتش زیر و رو می‌شود، می‌گویند: ای کاش از الله و پیامبر اطاعت کرده بودیم! و می‌گویند: پروردگارا! ما از سران و بزرگانمان پیروی کردیم، پس آنان ما را از راه به در کردند. پروردگارا! آنان را دو برابر عذاب ده و آنان را لعنتی بزرگ فرما!).

سبب سوم: انکار فرض بودن هر رکنی از ارکان اسلام.

پس هر کس که فرض بودن توحید خداوند متعال یا شهادت به اینکه محمد رسول خداوند است یا اینکه پیامبر به تمام جهانیان فرستاده شده است یا اینکه فرض بودن نمازهای پنجگانه یا فرض بودن زکات یا فرض بودن روزه رمضان یا فرض بودن حج را انکار کند کافر می‌شود؛ زیرا که این شخص خداوند و رسولش و اجماع مسلمین را تکذیب کرده است.

و همچنین کسی که حرام بودن شرک یا کشتن انسان بی گناه که خداوند کشتن او را حرام کرده است یا حرام بودن زنا یا حرام بودن لواط یا مشروبات الکلی یا مانند آن را که حرام بودن آنها با آیات و احادیث صریح پیامبر صلی الله علیه وسلم بیان شده است را انکار کند کافر است، زیرا او خداوند و پیامبرش صلی الله علیه وسلم را تکذیب کرده است، ولی اگر تازه مسلمان باشد و یکی از این موارد را از روی نادانی انکار کند کافر نمی‌شود.

سبب چهارم: مسخره کردن خداوند متعال یا مسخره کردن دینش یا تمسخر پیامبرش صلی الله علیه وسلم، خداوند می‌فرماید: **وَلَئِنْ سَأَلْتَهُمْ لَيَقُولُنَّ إِنَّمَا كُنَّا نَخُوضُ وَنَلْعَبُ قُلْ أَبِاللَّهِ وَآيَاتِهِ وَرَسُولِهِ كُنْتُمْ تَسْتَهْزِئُونَ * لَا تَعْتَذِرُوا قَدْ كَفَرْتُمْ بَعْدَ إِيمَانِكُمْ إِنَّ نَعْفَ عَنْ طَائِفَةٍ مِّنْكُمْ يُعَذِّبُ طَائِفَةٌ بِأَنَّهُمْ كَانُوا مُجْرِمِينَ** {التوبة: ۶۶} (و اگر از آنان بپرسی، خواهند گفت: ما فقط سرگرمی و شوخی می‌کردیم. بگو: آیا به الله و آیات او و پیامبرش استهزا می‌کردید؟ عذرخواهی نکنید! شما پس از ایمانتان کافر شده‌اید. اگر از گروهی از شما درگذریم، گروهی دیگر را عذاب خواهیم کرد، زیرا که آنان مجرم بودند).

استهزاء به معنای تمسخر و ریشخند است و از بزرگ‌ترین موارد اهانت به خدا، دین او و پیامبرش به شمار می‌آید و بزرگ‌ترین نوع تحقیر و بی‌ارزش شمردن است. خداوند از چنین نسبتی بسی برتر و والاتر است.

سبب پنجم: ناسزا گفتن به خداوند یا دینش یا رسولش، و آن اینست که آنها به بدی یاد کند و آنها را طوری یاد کند باعث کوچک شمردن یا بی ارزش شمردن آنها شود، مانند لعنت کردن یا زشت شمردن و مانند آن.

شیخ الاسلام ابن تیمیه رحمه الله می گوید: «هر کس خدا یا رسولش را ناسزا بگوید به طور ظاهر و باطن کافر شده است، فرقی نمی کند که اعتقاد داشته باشد که این کار حرام است یا نه، یا اینکه در آن لحظه هیچ اعتقادی نداشته باشد؛ در همهٔ این حالت کافر است. اصحاب ما گفته اند: فرقی نمی کند جدی گفته یا شوخی؛ در هر دو حالت کافر می شود، و این سخن کاملاً درست است، و از اسحاق بن راهویه نقل شده است که: مسلمانها اجماع کرده اند که کسی که خداوند را، یا رسولش را، یا آنچه نازل کرده است را ناسزا بگوید کافر است حتی اگر

به آنچه نازل شده است اعتقاد داشته باشد [یعنی باز هم کافر می‌شود]».

و همچنین گفته است: «و حکم ناسزا گفتن به سایر پیامبران همانند ناسزا گفتن به پیامبر ما محمد صلی الله علیه وسلم است، پس هر کس که یکی از پیامبرانی که اسمش در قرآن آمده است، یا پیامبری که در حدیث صحیح اسم او آمده است، یا فلان پیامبر فلان کار را انجام داده است، اگر کسی این پیامبر را ناسزا بگوید یا این کار را تحقیر کند حکم او همان حکم قبلی است [یعنی کافر شده است]».

اما درباره ناسزا گفتن به غیر پیامبران اگر قصد او توهین به پیامبر باشد مثلاً یکی از اصحاب پیامبر را ناسزا بگوید و قصد او توهین به خود پیامبر باشد، مثلاً یکی از همسران پیامبر صلی الله علیه وسلم را به زنا توصیف کند چنین شخصی کافر می‌شود، زیرا این کار او توهین به خود پیامبر است و حکم دو چیز متشابه یک حکم است، و این کار

کفر است. خداوند متعال می‌فرماید: **{الْخَبِيثَاتُ لِلْخَبِيثِينَ}** (النور: ۲۶)
(زنان ناپاک از آن مردان ناپاک هستند).

سبب ششم: به غیر حکم خداوند حکم کردن، با این اعتقاد که حکم غیر خداوند به حق نزدیکتر است و به مصلحت مردم است، یا اینکه حکم غیر خداوند مساوی حکم خداوند است، یا اینکه جایز است که به حکم غیر خداوند حکم شود. هر کس این اعتقاد را داشته باشد کافر است؛ به دلیل این سخن خداوند که می‌فرماید: **{وَمَنْ لَّمْ يَحْكَمْ بِمَا أَنزَلَ اللَّهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ}** (و کسانی که به آنچه الله نازل کرده حکم نکنند، آنان همان کافرانند).

همچنین اگر معتقد باشد که حکم غیر الله از حکم او بهتر یا مساوی با حکم خداوند است یا داوری بردن به آن جایز است؛ چنین شخصی کافر است حتی اگر به غیر حکم خداوند حکم نکند، زیرا این سخن حق تعالی را تکذیب کرده که می‌فرماید: **{وَمَنْ أَحْسَنُ مِنَ اللَّهِ حُكْمًا}**

لِقَوْمٍ يُوقِنُونَ {المائدة: ۵۰} (آیا آنها حکم جاهلیت را می‌طلبند؟! و چه کسی بهتر از الله برای قومی که یقین دارند، حکم می‌کند؟). همچنین به اقتضای این سخن خداوند متعال: **وَمَنْ لَمْ يَحْكَمْ بِمَا أَنزَلَ اللَّهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ** {و کسانی که به آنچه الله نازل کرده حکم نکنند، آنان همان کافرانند}.

سبب هفتم: نفاق، و آن این است که شخص در دلش کافر، ولی در ظاهر یا با زبانش یا عملش به مردم نشان دهد که مسلمان است. خداوند می‌فرماید: **إِنَّ الْمُنَافِقِينَ فِي الدَّرَكِ الْأَسْفَلِ مِنَ النَّارِ وَلَنْ تَجِدَ لَهُمْ نَصِيرًا** {النساء: ۱۴۵} (همانا منافقان در پایین‌ترین درجه از آتش [جهنم] قرار دارند، و هرگز برای آنان یآوری نخواهی یافت).

کفر این گروه از گروه قبلی شدیدتر است، و عذاب آنها نیز شدیدتر است، و آنها در پایین‌ترین درجه جهنم هستند، زیرا کفر آنها، کفر و فریب و استهزای خداوند و آیاتش و پیامبرش را یکجا کرده است.

خداوند می فرماید: {وَمِنَ النَّاسِ مَن يَقُولُ آمَنَّا بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَمَا هُمْ بِمُؤْمِنِينَ * يُخَادِعُونَ اللَّهَ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَمَا يَخْدَعُونَ إِلَّا أَنْفُسَهُمْ وَمَا يَشْعُرُونَ * فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٌ فَزَادَهُمُ اللَّهُ مَرَضًا وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ بِمَا كَانُوا يَكْذِبُونَ * وَإِذَا قِيلَ لَهُم لَا تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ قَالُوا إِنَّمَا نَحْنُ مُصْلِحُونَ * أَلَا إِنَّهُمْ هُمُ الْمُفْسِدُونَ وَلَكِن لَّا يَشْعُرُونَ * وَإِذَا قِيلَ لَهُم آمِنُوا كَمَا آمَنَ النَّاسُ قَالُوا أَنُؤْمِنُ كَمَا آمَنَ السُّفَهَاءُ أَلَا إِنَّهُمْ هُمُ السُّفَهَاءُ وَلَكِن لَّا يَعْلَمُونَ * وَإِذَا لَقُوا الَّذِينَ آمَنُوا قَالُوا آمَنَّا وَإِذَا خَلَوْا إِلَىٰ شَيَاطِينِهِمْ قَالُوا إِنَّا مَعَكُمْ إِنَّمَا نَحْنُ مُسْتَهْزِئُونَ * اللَّهُ يَسْتَهْزِئُ بِهِمْ وَيَمُدُّهُمْ فِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ} (البقرة: ۸-۱۵) (و برخی از مردم می گویند: ما به الله و روز قیامت ایمان آورده ایم، درحالی که آنان ایمان ندارند * می خواهند الله و مؤمنان را فریب دهند، اما جز خودشان را فریب نمی دهند و [این را] احساس نمی کنند * در دل هایشان بیماری [نفاق] است، پس الله بیماری شان را می افزاید، و

برای آنان به سبب دروغی که می‌گویند عذابی دردناک خواهد بود * و چون به آنان گفته شود: در زمین فساد نکنید، گویند: ما فقط اصلاح‌کننده‌ایم! * بدانید که آنان خود فسادکننده‌اند، ولی درک نمی‌کنند * و چون به آنان گفته شود: ایمان بیاورید همان‌گونه که مردم ایمان آوردند، گویند: آیا همان‌گونه که سفیهان ایمان آورده‌اند، ایمان بیاوریم؟ بدانید که آنان خود سفیهند، ولی نمی‌دانند. * و هنگامی که با مؤمنان ملاقات کنند، گویند: ایمان آوردیم، ولی چون با شیطان‌های خود خلوت کنند، گویند: ما با شما هستیم، ما فقط استهزاگرانیم! * الله آنان را به استهزا می‌گیرد و آنان را در سرکشی‌شان مهلت می‌دهد که سرگردان بمانند).

نفاق نشانه‌های بسیاری دارد؛ از آن جمله:

- شک در آنچه خداوند نازل کرده است، حتی اگر در ظاهر به

مردم نشان دهد که مسلمان است، خداوند متعال

می‌فرماید: **إِنَّمَا يَسْتَأْذِنُكَ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ**

وَارْتَابَتْ قُلُوبُهُمْ فَهُمْ فِي رَيْبِهِمْ يَتَرَدَّدُونَ {التوبة: ۴۵} (فقط

کسانی از تو [برای ترک جهاد] اجازه می‌خواهند که به الله و روز قیامت ایمان ندارند و دل‌هایشان دچار شک شده است، پس در شک خود سرگردان‌اند).

• کراحت داشتن از حکم خداوند و رسولش، خداوند

می‌فرماید: **أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ يَزْعُمُونَ أَنَّهُمْ ءَامَنُوا بِمَا أُنْزِلَ**

إِلَيْكَ وَمَا أُنْزِلَ مِنْ قَبْلِكَ يُرِيدُونَ أَنْ يَتَحَاكَمُوا إِلَى الطُّغُوتِ

وَقَدْ أُمِرُوا أَنْ يَكْفُرُوا بِهِ وَيُرِيدُ الشَّيْطَانُ أَنْ يُضِلَّهُمْ ضَلَالًا بَعِيدًا

*** وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا إِلَى مَا أُنْزِلَ اللَّهُ وَإِلَى الرَّسُولِ رَأَيْتَ**

الْمُنَافِقِينَ يَصُدُّونَ عَنْكَ صُدُودًا {النساء: ۶۰-۶۱} (آیا ندیدی

کسانی را که گمان می‌کنند به آنچه بر تو نازل شده و آنچه

پیش از تو نازل شده، ایمان دارند، [ولی] می‌خواهند داوری را

نزد طاغوت ببرند، در حالی که فرمان یافته‌اند که به آن کفر ورزند؟ و شیطان می‌خواهد آنان را به گمراهی دوری بیفکند * و هنگامی که به آنان گفته شود: به سوی آنچه الله نازل کرده و به سوی پیامبر بیایید، منافقان را می‌بینی که از تو روی گردان می‌شوند).

• کراحت داشتن پیروزی اسلام و مسلمانان، و خوشحال شدن

به شکست خوردن آنها، خداوند می‌فرماید: **إِنْ تُصِيبَكَ**

حَسَنَةٌ تَسُوهُمْ وَإِنْ تُصِيبَكَ مُصِيبَةٌ يَقُولُوا قَدْ أَخَذْنَا أَمْرًا مِنْ

قَبْلُ وَيَتَوَلَّوْا وَهُمْ فَرِحُونَ {التوبة: ۵۰} (اگر خیری به تو برسد،

آنان را ناراحت می‌کند، و اگر مصیبتی به تو رسد، می‌گویند:

ما از پیش کار خود را [با احتیاط] انجام دادیم و [از تو] روی

می‌گردانند در حالی که شادمانند).

و خداوند می‌فرماید: **هَآ أَنتُمْ أَوْلَآءِ تُحِبُّونَهُمْ وَلَا يُحِبُّونَكُمْ وَتُؤْمِنُونَ
بِالْكِتَابِ كُلِّهِ وَإِذَا لَقُوكُمْ قَالُوا ءَامَنَّا وَإِذَا خَلَوْا عَضُّوا عَلَيْكُمُ الْأَنَامِلَ
مِنَ الْغَيْظِ قُلْ مُوتُوا بِغَيْظِكُمْ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ * إِنْ
تَمَسَسْكُمُ حَسَنَةٌ تَسُوءُهُمْ وَإِنْ تُصِيبْكُمُ سَيِّئَةٌ يَفْرَحُوا بِهَا وَإِنْ تَصْبِرُوا
وَتَتَّقُوا لَا يَضُرَّكُمْ كَيْدُهُمْ شَيْئًا إِنَّ اللَّهَ بِمَا يَعْمَلُونَ مُحِيطٌ** {آل عمران:

۱۲۰-۱۱۹} (ای مؤمنان!) این شماييد که آنان (دشمنان دين) را دوست
داريد، ولي آنان شما را دوست ندارند، و شما به همه کتاب (الهی)
ايمان داريد، اما آنان چون شما را ملاقات کنند، [به زبان] می‌گویند:
ايمان آورديم، ولي چون تنها شوند، از شدت خشم، سرانگشتان خود
را می‌گزند. بگو: به خشم خود بميريد! قطعاً الله به رازهای درون
سينه‌ها آگاه است * اگر خيري به شما برسد، آنان را ناراحت می‌کند،
و اگر آسيبي به شما برسد، خوشحال می‌شوند؛ ولي اگر صبر کنید و

تقوا پیشه کنید، نیرنگشان هیچ زیانی به شما نمی‌رساند، زیرا الله به آنچه انجام می‌دهند، احاطه دارد).

- فتنه‌اندازی بین مسلمانان، و خوشحال شدن به آن، خداوند

متعال می‌فرماید: **لَوْ خَرَجُوا فِيكُمْ مَا زَادُوكُمْ إِلَّا خَبَالًا**

وَلَاؤَضَعُوا خِلْلَكُمْ يَبْغُونَكُمُ الْفِتْنَةَ وَفِيكُمْ سَمْعُونَ لَهُمُ وَاللَّهُ

عَلِيمٌ بِالظَّالِمِينَ {التوبة: ۴۷} (اگر [منافقان] با شما [برای

جهاد] خارج می‌شدند، جز فساد و آشفتگی چیزی بر شما

نمی‌افزودند، و در میان شما به فتنه‌انگیزی می‌پرداختند، و

در میان شما کسانی هستند که به سخنان آنان گوش

می‌دهند، و الله به [حال] ستمگران داناست).

- دوست داشتن دشمنان اسلام، مخصوصا بزرگان آنها، و

ستایش کردن آنها، و پخش کردن سخنان آنان که مخالف

اسلام است، خداوند می‌فرماید: **أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ تَوَلَّوْا قَوْمًا**

غَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِمَ مَا هُمْ مِنْكُمْ وَلَا مِنْهُمْ وَيَخْلِفُونَ عَلَى

الْكَذِبِ وَهُمْ يَعْلَمُونَ { (المجادلة: ۱۴) (آیا ندیدی کسانی را که

با گروهی که الله بر آنان غضب کرده، دوستی می‌کنند؟ نه از

شما هستند و نه از آنان، و [با این حال] به دروغ سوگند

می‌خورند در حالی که خودشان [به دروغ بودن آن] آگاهند).

• مسخره کردن مؤمنان، و نشان دادن عیب‌های آنها

مخصوصا در عبادت‌هایشان، خداوند می‌فرماید: {الَّذِينَ

يَلْمِزُونَ الْمُطَّوِّعِينَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ فِي الصَّدَقَاتِ وَالَّذِينَ لَا

يَجِدُونَ إِلَّا جُهْدَهُمْ فَيَسْخَرُونَ مِنْهُمْ سَخِرَ اللَّهُ مِنْهُمْ وَلَهُمْ

عَذَابٌ أَلِيمٌ { (التوبة: ۷۹) ((همان) کسانی که از مؤمنانی که با

میل و رغبت صدقه می‌دهند و [نیز] از آنانی که جز توان

[اندک] خود چیزی برای انفاق نمی‌یابند، عیب‌جویی

می‌کنند و آنان را مسخره می‌نمایند. خداوند [نیز] آنان را مورد استهزاء قرار داده و برایشان عذابی دردناک خواهد بود).

ببینید که چگونه مومنین صادق را در عبادت‌هایشان به ریا متهم می‌کنند، و کسانی که نمی‌توانند صدقه بدهند را به کوتاهی متهم می‌کنند.

- تکبر ورزیدن و نخواستن دعای مؤمنان، از روی کوچک

شمردن و شک در برحق بودن آنها، خداوند می‌فرماید: **وَإِذَا**

قِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا يَسْتَغْفِرْ لَكُمْ رَسُولُ اللَّهِ لَوَّا رُءُوسَهُمْ وَرَأَيْتَهُمْ

يُصْذَوْنَ وَهُمْ مُسْتَكْبِرُونَ {المنافقون: ۵} (و هنگامی که به

آنان گفته شود: بیایید تا رسول الله برای شما آمرزش

بخواهد، [از روی تکبر] سرهایشان را برمی‌گردانند، و آنان را

می‌بینی که از [حق] روی‌گردان شده و مستکبرانه [سر باز

می‌زنند]).

• به سنگینی و سختی و با کسالت نماز خواندن، خداوند

می‌فرماید: **إِنَّ الْمُنْفِقِينَ يُخَدِّعُونَ اللَّهَ وَهُوَ خَادِعُهُمْ وَإِذَا**

قَامُوا إِلَى الصَّلَاةِ قَامُوا كُسَالَى يُرَاءُونَ النَّاسَ وَلَا يَذْكُرُونَ

اللَّهَ إِلَّا قَلِيلًا [النساء: ۱۴۲] (همانا منافقان [گمان می‌کنند

که] الله را فریب می‌دهند، در حالی که او آنان را فریب

می‌دهد، و هنگامی که به نماز برمی‌خیزند، با کسالت

برخاسته و برای ریا و خودنمایی در برابر مردم نماز

می‌خوانند، و خدا را جز اندکی یاد نمی‌کنند). و رسول الله

صلی الله علیه وسلم می‌فرماید: **«سنگین‌ترین نماز برای**

منافقان، نماز عشا و نماز صبح است». متفق علیه.^۱

۱- به روایت بخاری: کتاب الأذان، باب فضل العشاء فی الجماعة (۶۵۷) و مسلم:

کتاب المساجد ومواضع الصلاة (۶۵۱) از ابوهريره رضی الله عنه.

• اذیت کردن الله و پیامبرش، خداوند می‌فرماید: **إِنَّ الَّذِينَ**

يُؤْذُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ لَعَنَهُمُ اللَّهُ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَأَعَدَّ لَهُمْ

عَذَابًا مُّهِينًا * وَالَّذِينَ يُؤْذُونَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ بَغَيْرِ مَا

اُكْتَسَبُوا فَقَدْ اِخْتَمَلُوا بُهْتَانًا وَإِثْمًا مُّبِينًا [الأحزاب: ۵۷-۵۸]

(همانا کسانی که الله و پیامبرش را آزار می‌دهند، الله آنان را

در دنیا و آخرت لعنت کرده و برایشان عذابی خوارکننده مهیا

ساخته است. (۵۷) و کسانی که مردان و زنان مؤمن را بدون

آنکه جرمی مرتکب شده باشند، آزار می‌دهند، قطعاً بهتان و

گناهی آشکار بر دوش کشیده‌اند).

این برخی از نشانه‌های منافقین بود که برای شما آوردم، تا از آنها بر

حذر باشیم و دلها را از آنها پاک کنیم.

خداوندا ما را از نفاق حفظ کن، وبه ما ایمانی که از آن راضی باشی

عطا فرما، و ما و پدران و مادران ما و تمامی مسلمانان را مورد مغفرت

مجلس بیست و ششم: دربارهٔ اسباب دوزخی شدن

قراربده، و درود سلام فراوان خداوند بر پیامبرمان محمد و بر خاندان
و اصحاب ایشان باد.

* * *

مرکز مطالعات متین

www.MatinStudies.com

t.me/MatinStudies

facebook.com/MatinStudies

Instagram.com/Matinstudies

X.com/Matinstudies